

6 Závěry a doporučení

6.1 Závěry

- Problematika dopravní výchovy na školách představuje důležité téma sledované také v národních strategiích. Důležitost dopravní výchovy rovněž opodstatňuje ta skutečnost, že žáci základních škol jsou běžnými účastníky silničního provozu, ať již v roli chodce, nebo cyklisty, neboť jen velmi malý podíl žáků uvedl, že na kole nejedí vůbec nebo skoro vůbec. Zároveň vysoký podíl žáků, kteří na kole jezdí pravidelněji, tak nejčastěji činí na silnicích. Potřeba dobré orientace žáků v pravidlech bezpečného pohybu v silničním provozu je proto vysoce žádoucí.
- Kritické sebehodnocení znalostí a dovedností žáků v klíčových tématech souvisejících s dopravní výchovou (pravidla silničního provozu v roli chodce a cyklisty, poskytování první pomoci), stejně jako úspěšnost žáků 6. a 9. ročníku v testu dopravněbezpečnostních témat pod úrovní, respektive na úrovni, uspokojivého výsledku testu ukazuje na existenci významných rezerv ve znalostech a dovednostech žáků přinejmenším ve sledovaných tématech.
- Skutečnost, že žáci 6. ročníku nehodnotili své znalosti a dovednosti v tématech souvisejících s dopravní výchovou hůře než žáci 9. ročníku, může být spojena s klesající pozorností, která je dopravněbezpečnostním tématům věnována ve vyšších ročnících 2. stupně základních škol. Dopravní výchova je realizována převážně na 1. stupni základní školy, realizace dopravní výchovy rovnoměrně na 1. i 2. stupni základní školy byla zaznamenána jen u necelé třetiny plně organizovaných škol. V tomto kontextu jsou významná další dvě zjištění: 1) Primárně dvě třetiny učitelů označily za nejvhodnější způsob organizace dopravní výchovy rovnoměrné rozpracování souvisejících témat na 1. a 2. stupni základní školy. 2) Žáci plně organizovaných škol, které mají témata související s dopravní výchovou rozpracována pro 1. i 2. stupeň základní školy, dosáhli lepších výsledků v testu sledovaných dopravněbezpečnostních témat.
- Zařazení relevantních témat souvisejících s dopravní výchovou do obsahu výuky jednotlivých předmětů je převažující formou její realizace na 1. i 2. stupni základní školy. V tomto ohledu převažují předměty v návaznosti na předmětové zařazení témat souvisejících s dopravní výchovou v RVP pro základní vzdělávání a gymnázia (*Člověk a jeho svět, Výchova ke zdraví, Výchova k občanství, Tělesná výchova*), zařazení témat dopravní výchovy do výuky dalších předmětů je méně časté. Tato skutečnost – stejně jako zastoupení probíraných témat souvisejících s dopravní výchovou ve výuce na základních školách – ukazuje na převažující užší pohled na vymezení dopravní výchovy s důrazem kladeným na dopravněbezpečnostní témata (bezpečnost silničního provozu, případně poskytování první pomoci). Významné příležitosti pro realizaci dopravní výchovy tak lze spatřovat jednak v širším zahrnutí témat souvisejících s dopravní výchovou do dalších předmětů, jednak ve zdůraznění komplexnějších tematických aspektů dopravní výchovy (např. témata související s dopravní výchovou v cizím jazyce, prakticky orientované příklady se vztahem k těmto tématům počítané v matematice a fyzice, environmentální a právní aspekty témat souvisejících s dopravní výchovou a další). Uvedeným způsobem lze také uchopit jeden z častých námětů učitelů základních škol pro zlepšení realizace dopravní výchovy – posílení časového prostoru pro témata související s dopravní výchovou ve výuce jednotlivých předmětů.
- Pro realizaci dopravní výchovy na základních školách se nabízí řada dalších forem, k nimž patří také návštěvy dopravního hřiště. Dopravní hřiště pro praktický nácvik dovedností žáků